

2014 preek Eeuwigheidszondag

*'Er zijn dingen die alleen het oppervlak beroeren,
daaronder blijft de ziel gelijk en blinkt,
zoals een vijver waarop blaadren varen,
of als een kinderoog onder verwaaide haren.
Men zingt en luistert hoe het klinkt.*

*Maar er zijn soorten van verdriet,
die iets veranderen aan het lied.
men wordt bespannen met heel andre snaren
en wie het niet ervoer, die weet het niet.'*

Vasalis

Verlies dood en verdriet, ze horen bij het leven. Dat weten we. Dat weten we met ons hoofd.

Maar hoe anders wordt het als iemand van wie we hielden sterft.

Een kind, je vader of moeder, je partner, je beste vriend of vriendin.

Het verdriet en de pijn kan je hele leven ontwrichten, zo hakt het er in. Je kunt er lichamelijk ziek van worden.

Niets is meer hetzelfde,

alles wat het leven glans gaf is overtrokken met een grauwe sluier. Dingen die belangrijk waren blijken volkomen onbelangrijk. Er zijn mensen die je ontlopen in je verdriet, er zijn mensen die onverwacht je nabij zijn.

Rouwen is hard werken, want behalve de pijn en de tranen zijn er verlatenheid en eenzaamheid, uitputting en vertwijfeling, leegte, spanning en doodsheid die uitgehouden moeten worden.

En wie er ook om je heen zijn en wie je ook bijstaan, je moet er uiteindelijk toch alleen doorheen. En ook al slijt met de tijd het verdriet, je word nooit meer dezelfde:

*'Men wordt bespannen met heel andre snaren
en wie het niet ervoer, die weet het niet.'*

En niet zelden blijkt God, die je in rouw meer nodig hebt dan ooit, ook anders te zijn dan je had gedacht. Veraf, onbereikbaar, vreemd. Hij zwijgt, lijkt afwezig.

Als er in psalm 130 over zonde gesproken wordt, dan gaat het niet over dingen die we fout gedaan hebben. Het gaat niet over morele misstappen. Zonde is een

veel breder begrip in de Bijbel: het is leegte, beklemming, angst, wanhoop, afgesneden zijn, vastzitten in jezelf, zonder God zijn, gevangen zitten in een put.

Uit die diepte klinkt psalm 130.

Niet zelden verliezen mensen in de diepten hun geloof in een liefdevolle God, in de crisis van dood en rouw.

Het roepen en bidden tot God stopt, houdt op. God lijkt doof voor gebeden en je ziel gaat op slot en God verdwijnt uit je bestaan.

Maar de psalmist blijft uit de diepte roepen.

‘Heer hoor mijn stem, wees aandachtig, luister naar mijn roep om genade.’

Hij wacht op antwoord. Hij blijft wachten en verlangen, als een wachter op de morgen.

Het is zo’n sterk beeld, een soldaat op wacht op de muren van een stad. De nacht is lang, het is koud, het duister duurt maar en hij vecht tegen zijn vermoeidheid.

Hij blijft uitzien naar het eerste streepje licht aan de horizon dat de dag aankondigt.

De wachter duldt de nacht, het duister, houdt het uit.

Geduld komt van dulden, van lijden, van doorploeteren. Rouwen is wachten, de duisternis uithouden, dulden, verdragen en blijven bidden en verlangen.

Verlangen en wachten op God.

En is wachten op God niet: de ruimte in je ziel open houden? Wachten is niet de deur naar boven dichtgooien. Maar ruimte open houden. Voor stilte, voor een eerste streepje licht, voor een begin van troost, voor een onverwacht gevoel van vrede. Voor een Aanwezigheid die we God noemen. Als het komt is het genade.

We hebben er geen greep op. Aan ons is het wachten, als een wachter op de morgen. Maar aan iedere nacht komt een einde en gloort het licht.

Amen.